

Міністерство
освіти і науки
України

Розвантаження та оновлення програм початкової школи

Здійснено в межах чинного Державного
стандарту

Спільний проект МОН та Ed-Era.com

Завдання проекту:

- видалення з програм зайвої інформації (спрощення)
- усунення дублювання
- більш логічний виклад важливих тем (ядро знань)
- запровадження компетентнісного підходу

Передумови проекту

Скарги вчителів, батьків та дітей на:

- перевантаженість програм початкової школи
- невідповідність навчальних програм віковим особливостям дітей
- застарілість інформації та підходів її викладання

Мета проекту

- **Переглянути у стислі терміни** програми початкової школи
- **Залучити** максимальну кількість активних вчителів-практиків
- **Продемонструвати**, що пропозиції експертів і громадськості будуть враховані
- **Застосувати** онлайн-технології для обробки великих масивів інформації
- **Побудувати довіру** між освітянами та МОН

Реалізація проекту

- Запропоновані зміни були структуровані відповідно до формування ключових та предметних компетентностей
- Окремі зміни були внесені до пояснювальних записок, з метою корегування мети й завдань вивчення навчального предмета, особливостей організації вивчення програмового матеріалу тощо

Результати проекту

Змінено 13 програм 1-4

«Українська мова»	«Математика»
«Літературне читання»	«Інформатика»
«Трудове навчання»	«Образотворче мистецтво»
«Мистецтво»	«Музичне мистецтво»
«Я у світі»	«Фізична культура»
«Природознавство»	«Іноземні мови для загальноосвітніх та спец. навчальних закладів»
«Основи здоров'я»	

Ключові зміни

- **знято фіксовану кількість годин** на вивчення кожної теми - тепер учителі визначатимуть їх самостійно, враховуючи рівень підготовки класу, наявність навчально-методичного забезпечення та регіональні особливості
- **знято дублювання змісту** у навчальних предметах «Основи здоров'я», «Я у світі», «Природознавство»
- Здійснено перерозподіл тем між класами, щоб привести процес навчання **у відповідність до вікових можливостей** молодших школярів та принципу здоров'язбереження
- **уніфіковано термінологію програм**, якою мають послуговуватися вчителі та автори підручників, її наближено до вікових особливостей молодших школярів

Імплементация результатів

- Затвердження колегеєю МОН
- Презентація на серпневих вчительських конференціях
- Запровадження **в школах з 1 вересня 2016 року**
- До оновлених програм будуть підготовлені нові вимоги до оцінювання досягнень учнів та нові методичні рекомендації
- Розміщення додаткових навчальних матеріалів на відкритій інтернет-платформі

Українська мова - що змінено?

- **знято** складні для учнів початкової школи теми: «Умовне позначення слів», «Спосіб умовного позначення речень», «Складання речень за поданою графічною схемою»
- **посилено** практичне ознайомлення з реченням
- **осучаснено** перелік словникових слів (замість комбайнер, фартух, фанера – радісний, милосердний, співчуття тощо);
- **зроблено акцент** на розвитку усного мовлення, а не на побудові речень за схемами
- **уведено** жанр есе у 3-му класі, щоб стимулювати дітей вільно висловлювати свою думку (замість текст роздум, текст

Математика - що змінено?

- **зміщено акценти** із знаннєвих результатів на діяльнісні (враховано пропозиції щодо необхідності реалізації диференційованого підходу до учнів з різними навчальними можливостями)
- у програмах 1-2 класів **знято вимоги** щодо знання напам'ять таблиць додавання та віднімання в межах 10 та 20, таблиць множення та ділення
- **вчителі зможуть самотійно збільшувати** кількість годин на вивчення складних тем, що забезпечить усвідомлене оволодіння відповідною обчислювальною навичкою

Літературне читання - що змінено?

- **З кола читання виключено неактуальних радянських авторів**, додано сучасних (з використанням рекомендаційних списків дитячої літератури від Національної бібліотеки України для дітей та авторитетних електронних ресурсів)
- **Планується видання хрестоматії** для учнів початкових класів для серії «Шкільна бібліотека», до якої увійдуть твори сучасних авторів
- **Скасовано кількісний показник темпу читання**, зроблено акцент на розвитку якісного читання дітей – вчитель має розвивати не лише темп, а й спосіб читання, виразність, правильність, розуміння прочитаного
- **Змінено підходи до аналізу тексту** – оцінювати не героя (позитивний-негативний), а вчинки, стимулювати дитину висловлювати свої емоції від прочитаного, розвивати задоволення від читання, а не вимагати виконання інструкцій

Іноземні мови - що змінено?

- замість письма «слів, словосполучень і речень» – усний курс у 1 класі – **розвиток мовлення**, здатності вести прості діалоги (письмо уводиться лише в 2 семестрі 1 класу, лише букви і прості слова)
- **скорочено обсяги висловлювань** у мовленнєвій компетенції «Говоріння» та обсяги письмових повідомлень у мовленнєвій компетенції «Письмо».
- **додано сучасні теми**, цікаві дітям молодшого віку
- уточнено мовленнєві функції щодо опису емоційного стану.

Природознавство - що змінено?

- дотримання принципу послідовності викладання матеріалу і поступовості у нарощуванні складності
- уточнено термінологію
- зменшено кількість проектів, при цьому розширено їхню тематику, наближено до інтересів дітей

Музичне, образотворче мистецтво та фізкультура - що змінено?

- **зменшено теорію**, декомунізовано зміст (вилучено пісні «Вниз по матушке, по Волге», «Священная война» тощо), додано сучасних авторів, збільшено час на рухову активність і творчість
- **прибрані психологічно шкідливі ігри**, скасована муштра «рівняйсь-струнко», додані сучасні активні ігри на співпрацю і взаємодопомогу, додані здоров'язбережувальні модулі, прибраний контроль нормативів.

Наступні кроки

Розпочато роботу над створенням **відкритої онлайн-платформи**, яка міститиме освітню інформацію для вчителів, учнів, батьків: від методик викладання до відеокурсів та навчальних матеріалів

Цей проект – перший крок до Нової української школи

Проект розвантаження
та оновлення програм
початкової школи – крок до
повного оновлення
стандартів середньої
освіти, які будуть
запроваджені
з 2018 року

- Оновлені програми

<http://osvita.ua/school/program/8793/>

- Серпнева веб-конференція «Учені НАПН України – українським вчителям»

<http://eventundip.org/aug2016/?ch=aftrdip>